

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
РАДИ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Науково-методичною радою

КЗ «Запорізький обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти» ЗОР

Протокол № 1 від 22.01.2026 року

Від імені голови науково-методичної ради

_____ Людмила ЧЕРНІКОВА

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації вчителів математики базової середньої освіти
(7-9 клас)**

**ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З МАТЕМАТИКИ В 7-9
КЛАСАХ НУШ: ПІДХОДИ, ІНСТРУМЕНТИ ТА КРИТЕРІЇ ВІДПОВІДНО ДО
ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Запоріжжя - 2026 рік

Розробник:

Комунальний заклад «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради.

Гарашенко Альона, старший викладач кафедри STEM-освіти та цифрових технологій КЗ “ЗОППО” ЗОР.

Напрямок підвищення кваліфікації:

Оцінювання навчальних досягнень учнів у новій українській школі з навчальних предметів / інтегрованих курсів відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 12.10.2022 № 904 Тема 4.2 Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі)

https://rada.info/upload/users_files/44950214/201728af13d92460d8ed85c99c33c4c2.pdf

Термін дії програми: 22.01.2026 - 31.12.2028.

Рецензенти:

Кулік Оксана, заступник директора з навчально-виховної роботи, вчитель математики Новобогданівської гімназії «Успіх» Новобогданівської сільської ради Мелітопольського району Запорізької області.

Давидовський Максим, доцент кафедри STEM-освіти та цифрових технологій, к.ф.-м.н., Комунального закладу «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Оцінювання навчальних досягнень учнів з математики в 7-9 класах НУШ: підходи, інструменти та критерії відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти» розроблена відповідно до сучасних викликів розвитку суспільства та освітньої системи України. Її актуальність зумовлена впровадженням компетентнісно орієнтованої моделі навчання в межах реформи «Нова українська школа», що потребує докорінного оновлення підходів до оцінювання результатів навчання учнів.

У процесі реалізації Державного стандарту базової середньої освіти змінюється зміст та функції педагогічного оцінювання: традиційне підсумкове оцінювання поступає місцем формувальному оцінюванню, спрямованому на підтримку індивідуального прогресу учнів, розвиток математичних компетентностей, критичного мислення та здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях. Це зумовлює необхідність системної підготовки вчителів до використання сучасних методик оцінювання, розроблення прозорих критеріїв та добору ефективних інструментів оцінювання навчальних досягнень відповідно до вимог стандарту.

Актуальність програми також пов'язана з цифровізацією освітнього процесу, активним упровадженням дистанційних та змішаних форматів навчання, що потребує опанування електронних сервісів оцінювання, формування в учнів навичок само- та взаємооцінювання, а також удосконалення процесу зворотного зв'язку між учнем і вчителем.

Програма спрямована на формування в педагогів професійної готовності до ефективної реалізації нових підходів до оцінювання з математики, забезпечення об'єктивності та прозорості оцінювальних процедур, орієнтації освітнього процесу на особистісний розвиток учня та досягнення очікуваних результатів навчання, визначених Державним стандартом базової середньої освіти.

Цільова група: вчителі математики, які забезпечують реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти в 7-9 класах.

Обсяг (тривалість): 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Особливості реалізації програми: програма реалізується у дистанційній формі з використанням сучасних електронних освітніх платформ та передбачає інтерактивні лекції, практичні заняття й вебіари для розвитку практичних навичок оцінювання. Учасники виконують самостійну роботу з опрацювання матеріалів і виконання завдань, а оцінювання їх знань і практичних умінь здійснюється за компетентнісним підходом. Програма передбачає використання цифрових інструментів оцінювання, модульну структуру з підсумковими заліковими роботами, орієнтованими на формувальне оцінювання та підтримку індивідуальних освітніх траєкторій учнів. Значну увагу приділено розвитку компетентностей учнів, зворотному зв'язку між учителем і тренером, дотриманню академічної доброчесності, етичних норм та створенню безпечного і мотивуючого освітнього середовища.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: набуття / вдосконалення професійних компетентностей вчителів щодо ефективного оцінювання результатів навчальних досягнень здобувачів освіти з математики в НУШ відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

Завдання підвищення кваліфікації:

сформувати професійні якості й уміння, здатність і готовність вчителів математики до ефективно оцінювально-аналітичної діяльності;
ознайомити з вітчизняним та зарубіжним досвідом з проблеми оцінювання;
формувати навички у вчителів математики щодо конструювання компетентнісно-орієнтованих завдань.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

A2. Предметно-методична компетентність,
A3. Інформаційно-цифрова компетентність,
Г1. Прогностична,
Г3. Оцінювально-аналітична компетентність,

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

- знання принципів та форм оцінювання навчальних досягнень учнів відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти та НУШ;
- уміння аналізувати результати формульованого, підсумкового та компетентнісно орієнтованого оцінювання з метою визначення рівня сформованості результатів навчання з математики, ключових компетентностей і наскрізних умінь учнів;
- планування й коригування освітньої діяльності та оцінювальних процедур з урахуванням індивідуальних освітніх потреб учнів, зокрема учнів з особливими освітніми потребами;
- формування здатності ідентифікувати та аргументовано пояснювати підходи, види й принципи сучасного оцінювання результатів навчання учнів з математики у базовій середній освіті.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації.

Оцінювання результатів навчання слухачів здійснюється на засадах компетентнісного підходу, передбачає поєднання формульованого, яке має рекомендаційний характер і не включається в підсумкову оцінку, і підсумкового - у форматі комплексної залікової роботи з максимальним балом 100. Структура комплексного завдання описана в файлі освітньої програми тренінгу.

Для отримання сертифіката учаснику/учасниці тренінгу необхідно відвідати вебінари (або переглянути їх у записі) та виконати комплексну залікову роботу й набрати за її виконання понад 60% від максимально можливої кількості балів (100 балів).

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат на 30 годин встановленого зразка.

Вартість: 950 грн. за умови наповненості групи від 15 осіб.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програма підвищення кваліфікації «Оцінювання навчальних досягнень учнів з математики в НУШ: підходи, інструменти та критерії відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти» розроблена у відповідь на сучасні виклики освіти та суспільства України. Вона враховує впровадження компетентнісно орієнтованої моделі навчання в рамках реформи «Нова українська школа», що потребує оновлення підходів до оцінювання результатів учнів.

Програма передбачає підготовку педагогів до формувального оцінювання, розвитку математичних компетентностей учнів, критичного мислення та практичного застосування знань. Особлива увага приділяється цифровізації освітнього процесу, дистанційним та змішаним форматам навчання, використанню електронних сервісів оцінювання, само- та взаємооцінювання та ефективному зворотному зв'язку.

Самостійна робота передбачає вивчення наданих матеріалів, пошук відповідної інформації, виконання індивідуальних і/або групових завдань, залікових підсумкових робіт за модулями.

Підсумкові заходи спрямовані на обмін враженнями, рефлексивну діяльність педагогів, обговорення пропозицій та рекомендацій щодо подальшого професійного розвитку вчителів математики.

Зміст програми складається з трьох модулів та шести взаємопов'язаних тем.

На етапі завершення навчання за кожним модулем слухачі виконують залікову роботу. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники – 100; мінімальний бал для успішного завершення навчання – 60.

Учасники, які успішно пройшли навчання, виконали підсумкові залікові роботи, отримують сертифікат про підвищення кваліфікації.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: 9 год – лекційні заняття, 16 год – практична робота, 3 год – самостійна робота, 2 год – контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
Організаційно-настановне заняття		1			1
МОДУЛЬ 1. Теоретичні засади оцінювання в НУШ					
Тема 1.1. Сутність, принципи та об'єкти оцінювання	1	2	1		4
Тема 1.2. Види, критерії та підходи до оцінювання	1	2			3
Разом за модулем	2	4	1		7

МОДУЛЬ 2. Нормативно-організаційні та інклюзивні аспекти оцінювання					
Тема 2.1. Нормативне забезпечення та академічна доброчесність	2	2	1		5
Тема 2.2. Організація системи оцінювання та інклюзивний підхід	2	2			4
Разом за модулем	4	4	1		9
МОДУЛЬ 3. Практика, інструменти та технології оцінювання навчальних досягнень учнів у НУШ					
Тема 3.1. Формувальне оцінювання як інструмент підтримки навчання	2	5	1		8
Тема 3.2. Розроблення та застосування інструментів оцінювання	1	2			3
Разом за модулем	3	7	1		11
Підсумкові заходи				2	2
Ус	9	16	3	2	30

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Теоретичні засади оцінювання в НУШ

Тема 1.1. Сутність, принципи та об'єкти оцінювання

Оцінювання та оцінка: сутність і співвідношення. Принципи оцінювання навчальних досягнень учнів. Функції та форми оцінювання. Об'єкти оцінювання: ключові компетентності; наскрізні вміння; результати навчання.

Тема 1.2. Види, критерії та підходи до оцінювання

Основні види оцінювання: формувальне, поточне, підсумкове, ДПА. Критерії оцінювання та підходи до вираження оцінки (бальний, вербальний, рівневий). Орієнтовна рамка оцінювання навчальних досягнень. Свідоцтво досягнень: структура та характеристика результатів навчання.

МОДУЛЬ 2. Нормативно-організаційні та інклюзивні аспекти оцінювання

Тема 2.1. Нормативне забезпечення та академічна доброчесність

Вимоги законодавства щодо оцінювання результатів навчання. Академічна доброчесність: принципи та механізми забезпечення. Міжнародний досвід оцінювання (PISA, TIMSS).

Тема 2.2. Організація системи оцінювання та інклюзивний підхід

Система оцінювання в закладі освіти: відкритість, прозорість, правила і процедури. Автономія закладу освіти у формуванні системи оцінювання. Оцінювання ключових компетентностей і наскрізних умінь. Особливості оцінювання учнів з особливими освітніми потребами. Адаптація методів оцінювання та зв'язок з індивідуальною програмою розвитку. Взаємодія учасників освітнього процесу (учитель–учень–батьки).

МОДУЛЬ 3. Практика, інструменти та технології оцінювання навчальних досягнень учнів у НУШ

Тема 3.1. Формувальне оцінювання як інструмент підтримки навчання

Сутність і роль формувального оцінювання. Формулювання навчальних цілей і критеріїв успіху. Зворотний зв'язок: види та методи отримання. Самооцінювання та взаємооцінювання. Рефлексивне оцінювання. Оцінювання індивідуальної та групової діяльності.

Тема 3.2. Розроблення та застосування інструментів оцінювання

Таксономія навчальних цілей. Розроблення й аналіз завдань відповідно до Державного стандарту. Практика поточного та підсумкового оцінювання. Інструменти оцінювання (паперові, цифрові). Планування уроку з використанням формувального оцінювання. Відстеження прогресу та прогнозування результатів навчання.

Підсумкові заходи

Підбиття підсумків роботи на тренінгу. Рефлексія діяльності слухачів, обговорення зауважень та пропозицій щодо підвищення якості надання освітніх послуг, висловлення бажань подальшого розвитку чи розгалуження тематики тренінгу та рекомендацій щодо подальшого професійного розвитку з означеної теми.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань.

1. Створення конспекту інтегрованого уроку з використанням компетентнісного та діяльнісного підходів.
2. Підготовка прикладу завдання для формувального оцінювання, включаючи критерії успіху та зразок зворотного зв'язку.
3. Організація та проведення міні-проєкту або групового навчального завдання з використанням проблемного чи проєктного підходу.
4. Розроблення системи самооцінювання та взаємооцінювання учнів у класі.
5. Аналіз матеріально-технічного забезпечення навчального середовища та пропозиції щодо його оптимізації для підвищення ефективності навчання.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Які ключові відмінності між освітніми галузями, предметами та інтегрованими курсами?
2. Як забезпечується наступність між ланками освіти та розвиток наскрізних умінь учнів?
3. Які принципи академічної доброчесності необхідно дотримувати під час організації освітнього процесу та оцінювання?
4. У чому полягає компетентнісний та діяльнісний підхід у навчанні?
5. Які активні методики навчання можна використовувати для розвитку критичного та креативного мислення учнів?
6. Які основні види оцінювання існують і як вони реалізуються у НУШ?
7. Як адаптувати методи оцінювання до потреб учнів з ООП?
8. Які організаційно-педагогічні умови забезпечують відкритість та прозорість оцінювання?

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Рекомендована література «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
4. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text>
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ від 27.12.2019 № 1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>
6. Типова освітня програма 5-9 клас. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1120729-24#Text>

Основна література:

1. Михайленко Л. Сучасні підходи до впровадження формуального оцінювання на уроках математики. *Фізико-математична освіта*, 37(5). 2022. С. 43–49. URL: <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2022-037-5-006>
2. Формувальне оцінювання: означення, техніки і інструменти [Електронний ресурс] : [блог] : україн. версія - Режим доступу: <https://formativeasua.blogspot.com/> (дата звернення: 09.05.2022). - Назва з екрана.
3. Михайленко, Л. Ф. Сучасні підходи до впровадження формуального оцінювання на уроках математики. *Фізико-математична освіта*, 37(5). 2022. С.43–49. URL: <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2022-037-5-006>
4. Гривко А., Ващенко Л. Поточне та формувальне оцінювання в базовій та старшій профільній школі. *Український педагогічний журнал*. 2021. № 2. С. 72-83.
5. Гривко А., Ващенко Л. Поточне та формувальне оцінювання в базовій та старшій профільній школі. *Український Педагогічний журнал*, (2). 2021.72–83. URL: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2021-2-72-83>
6. Тарасенкова Н. А. Засоби формуального оцінювання у навчанні математики. *Актуальні питання природничо-математичної освіти*, 2 (22). 2023. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/739564/1/%D0%A1%D1%82%D0%BF%D1%82%D1%82%D1%8F_%D0%A2%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0_2023.pdf
7. Формувальне оцінювання у навчанні математики : методичний посібник / Л. Букалов, Д. Васильєва. К. : Видавничий дім «Освіта», 2025. 31 с.

Додаткові джерела:

1. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. О. Пометун. Київ, 2020. 104 с.
2. Як зробити онлайн-уроки інклюзивними: практичні рекомендації / упорядники Н. Софій, О. Федоренко, 2021. 25 с.

3. Антонова В. М., Залеська О. В., Соловйова В. В., Чепенко Л. М., Чернобровкіна В. А. Безпечний простір: програма тренінгів для батьків. Київ: Пульсари, 2021. 145 с.

4. Максименко С. Д. (ред.). Освітній простір в контексті гуманістичної парадигми: психологічні пріоритети сучасності: зб. наук. пр. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. 2020. <https://lib.iitta.gov.ua/720332/>